

Komunikat dotyczący zasad prowadzenia pomocniczej działalności gospodarczej na infrastrukturze dofinansowanej z funduszy unijnych w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013

opracowany w oparciu o stanowisko Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej Ministerstwa Rozwoju

Poniżej przedstawiamy, w jaki sposób należy interpretować poszczególne zagadnienia związane z prowadzeniem pomocniczej działalności gospodarczej na infrastrukturze dofinansowanej z funduszy unijnych w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013:

1. Zakres projektu, który może zostać uznany za infrastrukturę badawczą.

Zgodnie z definicją infrastruktury badawczej zawartą w unijnych aktach prawnych i innych dokumentach dotyczących udzielania pomocy publicznej w perspektywie finansowej 2014 - 2020¹, *infrastruktura badawcza oznacza obiekty, zasoby i powiązane z nimi usługi, które są wykorzystywane przez środowisko naukowe do prowadzenia badań naukowych w swoich dziedzinach; definicja ta obejmuje wyposażenie naukowe lub zestaw instrumentów, zasoby oparte na wiedzy, takie jak zbiory, archiwa lub uporządkowane informacje naukowe, infrastrukturę dostępową opartą na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, taką jak sieć „Grid”, infrastrukturę komputerową, oprogramowanie i infrastrukturę łączności, oraz wszelkie inne unikalne środki niezbędne do prowadzenia badań naukowych. Infrastruktury badawcze tego typu mogą być zlokalizowane w jednej placówce lub „rozproszone”. Z powyższej definicji wynika, że w zakres infrastruktury badawczej wchodzi wszystkie elementy projektu, które są konieczne do prowadzenia badań naukowych. W tym kontekście, odnosząc się do kwestii możliwości włączenia do infrastruktury badawczej, terenów wokół samej infrastruktury, należy mieć na uwadze treść pkt 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, (...) finansowanie publiczne zwykłej infrastruktury (takiej, jak restauracje, sklepy lub płatne parkingi), znajdującej się w otoczeniu obiektów wykorzystywanych niemal wyłącznie do prowadzenia działalności niegospodarczej, zazwyczaj nie wywiera żadnego wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ ta zwykła infrastruktura raczej nie będzie przyciągać klientów z innych państw członkowskich i jest mało prawdopodobne, aby wpływ jej finansowania na inwestycje transgraniczne lub przedsiębiorczość transgraniczną był większy niż marginalny. Z powyższego wprost wynika, że Komisja Europejska traktuje „zwykłą infrastrukturę znajdującą się w otoczeniu obiektów wykorzystywanych niemal wyłącznie do prowadzenia działalności niegospodarczej” jako **autonomiczny typ infrastruktury**.*

2. Możliwość wykorzystania infrastruktury badawczej do „pomocniczej” działalności gospodarczej związanej z działalnością inną niż badania.

Zgodnie z definicją pomocniczej działalności gospodarczej zawartą w unijnych aktach prawnych i innych dokumentach regulujących kwestie związane z udzielaniem pomocy publicznej w perspektywie finansowej 2014 - 2020², *jeśli organizacja prowadząca badania lub infrastruktura badawcza prowadzi niemal wyłącznie działalność niegospodarczą, jej finansowanie może być w całości nieobjęte zasadami pomocy państwa, pod warunkiem że jej działalność gospodarcza ma charakter czysto pomocniczy, tj. odpowiada działalności, która jest bezpośrednio związana z funkcjonowaniem danej organizacji prowadzącej badania lub infrastruktury badawczej i konieczna do jej funkcjonowania lub nieodłącznie związana z jej główną działalnością niegospodarczą oraz która ma ograniczony zakres. Do celów niniejszych wytycznych Komisja uznaje, że ma to miejsce, kiedy w ramach działalności gospodarczej*

¹ Tak np.: pkt 15 ff Komunikatu Komisji - Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, art. 2 pkt 91 Rozporządzenia nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

² Tak np.: pkt 20 Komunikatu Komisji - Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, motyw 49 preambuły Rozporządzenia nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

wykorzystuje się dokładnie te same nakłady (np. materiały, wyposażenie, siłę roboczą i aktywa trwałe) co w przypadku działalności niegospodarczej oraz kiedy zasoby przeznaczane rocznie na działalność gospodarczą nie przekraczają 20% całkowitych rocznych zasobów danego podmiotu. Z powyższego wynika, że aby działalność prowadzona na danej infrastrukturze mogła być uznana za działalność o czysto pomocniczym charakterze konieczne jest spełnienie dwóch warunków:

- a. działalność taka musi być bezpośrednio związana z funkcjonowaniem danej organizacji/infrastruktury i konieczna do jej funkcjonowania lub nieodłącznie związana z jej główną działalnością niegospodarczą - działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe,
- b. działalność taka musi mieć ograniczony zakres – zasoby przeznaczane rocznie na działalność gospodarczą nie przekraczają 20% całkowitych rocznych zasobów [wydajności] danego podmiotu.

W związku z tym, zakres działalności, która może być uznana za działalność pomocniczą jest bardzo ograniczony i ściśle związany z przeznaczeniem konkretnej infrastruktury. Mając powyższe na względzie, **nie jest możliwe uznanie działalności dydaktycznej, szkoleniowej, czy polegającej na najmie** w zakresie innym niż wskazany w lit. a **za działalność o charakterze pomocniczym**.

3. Objęcie infrastruktury innych niż badawcza mechanizmem monitorowania i wycofania.

Zgodnie z pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, *w przypadkach infrastruktury podwójnego wykorzystania, jeżeli jest ona prawie wyłącznie wykorzystywana do celów działalności niegospodarczej, Komisja uważa, że finansowanie takiej infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy państwa, pod warunkiem, że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury, koniecznej do eksploatacji infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym.*

Powyższe wskazuje, że zasadami, dotyczącymi dotychczas wyłącznie infrastruktury badawczej (Zasady ramowe, GBER), objęte zostały wszystkie pozostałe rodzaje infrastruktury. Wskazuje to również na konieczność stosowania mechanizmu monitorowania i wycofania także w odniesieniu do pozostałych rodzajów infrastruktury w przypadku prowadzenia przez nie działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym. Należy bowiem mieć na względzie, że KE może przedstawić uzasadnione żądanie wskazania mechanizmu zapewniającego możliwość pozyskania przez podmiot udzielający pomocy aktualnych danych na temat stopnia zaangażowania infrastruktury w działalność gospodarczą, w celu zapewnienia nieprzekroczenia progu dopuszczonego na gruncie unijnego prawa pomocy publicznej oraz – w przypadku przekroczenia tego progu – wykazania istnienia skutecznego mechanizmu odzyskiwania środków od Beneficjenta. W tym kontekście należy mieć na względzie, że mechanizm monitorowania i wycofania, dzięki zastosowaniu rozwiązania polegającego na dzieleniu przyznanego wsparcia na 'roczne alokacje' oraz wprowadzeniu możliwości legalizacji części pomocy w przypadku przekroczenia 20% progu działalności pomocniczej, jest bardzo korzystny również z punktu widzenia beneficjenta. Ponadto jest to obecnie jedyny mechanizm, w odniesieniu do którego można mieć uzasadnione oczekiwanie, że jego konstrukcja nie zostanie zakwestionowana przez KE. Propozycja innego mechanizmu związanego z monitorowaniem zakresu gospodarczego wykorzystania infrastruktury sfinansowanej częściowo albo w całości poza reżimem pomocy publicznej i dokonywania ewentualnych zwrotów przez beneficjentów wsparcia wymagałaby co najmniej konsultacji z UOKiK.

4. Wykorzystanie do prowadzenia działalności gospodarczej infrastruktury zakupionej w ramach innego projektu lub ze środków własnych poza reżimem pomocy publicznej umieszczonej w budynku sfinansowanym w ramach PO RPW w trakcie jego amortyzacji.

Mając na względzie, że monitorowanie sposobu wykorzystania infrastruktury dofinansowanej ze środków PO RPW powinno odbywać się przez cały okres użyteczności ekonomicznej infrastruktury, a zatem przez cały okres jej amortyzacji, należy kontrolować sposób jej wykorzystania we wskazanym terminie również poza zakresem dofinansowanego projektu. W związku z powyższym, gospodarcze wykorzystanie infrastruktury zlokalizowanej w budynku objętym mechanizmem monitorowania i wycofania będzie co do zasady wpływać na objęty mechanizmem monitorowania i wycofania zakres gospodarczego wykorzystania samego budynku.